

YILMAZ SEVGÜL
Dağ Başında, Enkaz Altında

YILMAZ SEVGÜL 1969 yılında Tunceli’de doğdu. İlk, orta ve üniversite eğitimini İstanbul’da tamamladı (Marmara Üniversitesi A.E.F. Beden Eğt. Öğrt. Bölümü). 1994 yılında Antalya Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu’nda çalışma hayatına başladı. Halen aynı okulda doğa sporları alanında öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Yüksek irtifa tırmanışlarının en önemlileri olan Khan-Tengri (7.010 m.), Mustagata (7.548 m.) ve Everest (8.850 m.) tırmanışlarını gerçekleştirmiştir. Türkiye ve yurtdışında 5.000 m. üzerinde 18 kez yaz ve kış tırmanışları yapmıştır. 140’ın üzerinde uzun-kısa geleneksel kaya tırmanış rotaları açmıştır. AKUT’un kuruluş çalışmalarında bulunmuştur. Ulusal ve uluslararası olmak üzere 60’ın üzerinde dağ, deprem, sel arama ve kurtarma operasyonlarına liderlik yapmıştır. 40’ın üzerinde dağ ve sel arama ve kurtarma eğitim kampları organizasyonu düzenleyip yönetmiştir. 1999 yılında AKUT’un ilk dış birimini Antalya’da kurmuş olup, liderliğini yürütmektedir. GEF 2 Projesi ile Köprülü Kanyon Milli Parkı’nın Türkiye’deki “İlk Doğa Sporları” envanterini ve Akdeniz bölgesi “Dağ Arama Kurtarma” envanterini oluşturdu. *Antalya Geleneksel Kaya Tırmanış Rehberi* kitabını yazdı. Ayrıca *Olympos Dağının Görkemi* adlı bir fotoğraf kitabını da oluşturdu.

İletişim Yayınları 2036 • Bugünün Kitapları 169

ISBN-13: 978-975-05-1579-8

© 2014 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2014, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora

YAYINA HAZIRLAYAN Işıl Kurnaz

KAPAK Suat Aysu

KAPAK ve İÇ FOTOĞRAFLAR, ÇİZİMLER Yılmaz Sevgül; AKUT Arşiv

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Remzi Abbas

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

YILMAZ SEVGÜL

Dağ Başında, Enkaz Altında

Arama Kurtarma Güncesi

İçindekiler

ÖZEL TEŞEKKÜR.....	9
ÖNSÖZ.....	11
GİRİŞ.....	13
1 ULUDAĞ'IN İKİ YÜZÜ <i>Şubat 1993</i>	17
2 BALLIKAYALAR MUCİZESİ <i>Ağustos 1993</i>	39
3 ANTALYA'NIN IŞIKLARI <i>Kasım 1997</i>	49
4 BABADAĞ'IN GAZABI <i>Mayıs 1998</i>	61
5 BİR DEPREMDEN KESİTLER (Marmara Depremi) <i>Ağustos 1999</i>	69
6 KAYNAŞLI SALLANIYOR <i>Kasım 1999</i>	99
7 TEZGÂHTAR KIZ <i>Şubat 2000</i>	109

8 SIVRIDAĞ'IN SİNSİLERİ	
<i>Mayıs 2000</i>	117
9 İPSİZ VE ÇAKIRKEYF	
<i>Ağustos 2000</i>	125
10 KANADALI DAĞCI	
<i>Kasım 2000</i>	137
11 ENKAZ MI, MEZAR MI? (Hindistan Depremi)	
<i>Ocak 2001</i>	147
12 OLİMPOS'TA ATEŞ BAŞI	
<i>Mart 2001</i>	161
13 ARIKANDA'DA OĞLAK GEZER	
<i>Mayıs 2001</i>	173
14 SIVRIDAĞ'DA KURUYAN DAĞCILAR	
<i>Temmuz 2001</i>	183
15 GÖNÜLLER BİR, KAYALAR SEYRAN	
<i>Mayıs 2002</i>	195
16 LİKYA YOLU DÜZ GİTMEZ	
<i>Ağustos 2002</i>	205
17 ÖLÜ CANLAR VEYA İKİ VEYSEL (Bingöl Depremi)	
<i>Mayıs 2003</i>	217
18 BÜYÜLÜ KANYON	
<i>Ağustos 2003</i>	227
19 BOZ BULANIK SEL SUYU	
<i>Aralık 2003</i>	239
20 AKDAMLAR'I SEL ALMIŞ	
<i>Aralık 2003</i>	247
21 BEYAZ ESARET	
<i>Ocak 2004</i>	265
22 BAKIRLI'DA CAN PAZARI	
<i>Şubat 2005</i>	273

23	TAŞLARIN DİLİ	
	<i>30 Eylül 2005</i>	283
24	PAKİSTAN'DA 7,6	
	<i>Ekim 2005</i>	291
25	KIZGIN RUS	
	<i>Eylül 2006</i>	309
26	KARAKAYALAR'DA TEK BAŞINA	
	<i>Şubat 2008</i>	323
27	AKDENİZ'İN CİĞERLERİ	
	<i>Temmuz 2008</i>	331
28	BİLİMİN DÜRTÜSÜ, DAĞLARIN CİLVESİ	
	<i>Mayıs 2009</i>	343
29	OLİMPOS'UN YILDIZLARI	
	<i>Ekim 2009</i>	349
30	ALMAN MİSAFİR BABAKAYA'DA ESİR	
	<i>Mart 2012</i>	361

ÖZEL TEŞEKKÜR

Fedakâr öğrencilerime ve aileme;
anılarımı kitaplaştırmak için beni teşvik eden,
destekleyen, güncelerimi akıcı Türkçesiyle
kaleme alan değerli hocam Kubilay Ercenk'e
teşekkürü borç bilirim.

ÖNSÖZ

“... Boynunu kontrol ederken kafa derisinin neredeyse tamamı bir kapak gibi arkaya düştü. Beni kan tutardı eskiden. Hatırladım mı, bilemiyorum. Kalkan deriyi özenle tekrar yerine kapattım. Bu işi yaparken kan tutan Yılmaz değildim artık. Soğukkanlılığıma kendim de şaşır kalmıştım. ...”

(Yılmaz Sevgül, “Ballıkayalar” öyküsünden)

Okuyacağınız otuz öykü, kurtarmayı gönüllü olarak görev edinen isimsiz kahramanların birebir yaşadıklarıdır. “Aradık, bulduk, kurtardık” alçakgönüllülüğü ile yazılmış kurgusuz, gerçek olaylardır. Kurtarılan onlarca hayatın öyküleridir ve AKUT’un varolma gereğini anlatır.

Okurken, anlatılanlardan dışarıya taşan duyguların, heyecanın, gerilimin, “arama-kurtarma” sözcüklerine sığmadığını fark edeceksiniz. Amansız kaya duvarında mahsur kalmış bir dağcıyla birlikte dizleriniz titreyecek, enkazların mezarımsı kuytularında, aile bireylerinin cansız bedenleriyle yan yana, beton bir blokun altında günlerce bekleyen depremzedenin daralan ciğerlerini kendi göğüs kafesinizde hissedeceksiniz. Derin kanyon labirentlerinin ümitsiz çıkmazlarında yolunu kaybeden turistle kader birliği yapacak, birlikte korkacak, kurtarılınca rahatlamış, derin bir nefesin hafifliğini hissedeceksiniz. Toroslar’ın denize açılan tanıtık, huzurlu vadilerinde kabaran sellerin ölümcül tuzağına düşmüş, çocuklarıyla kurtarılmayı bekleyen annelerin korkusunu paylaşacak, yanan bir dükkânın

penceresinden çıkarılan genç kızın kurtulan geleceğine sevineceksiniz. Kurtarılan yerli mi, yabancı mı; daracık bir kaya setinde iki aydır aç susuz bekleyen bir keçi yavrusu mu; yanmaktan kurtarılan bir orman parçası mı; karısına kızıp dağa giden Rus bir turist mi; kayalarda mahsur kalmış olmayı onuruna yediremeyen ve kurtarıcılardan kaçıp köşe bucak saklanan deneyimli bir dağcı mıdır? Hiç sorgulamadan, aynı heyecan, gerilim ve “tatlı son” ümidiyle öykülerin akıcılığına kapılıp gideceksiniz.

Bu öykülerde kurtulmuş insan manzaraları okuyacaksınız. Şoka girip boşluğa bakanları; nasıl teşekkür edeceğini bilemeden cebindeki tüm parasını çıkarıp vermek isteyenleri; duygularını, gözlerindeki derin coşku ve sevincin yoğunluğuyla anlatmaya çalışanları; kurtaranların ellerini defalarca sıkınları; sarılanları; kurtulan sevgilisi için kır çiçekleri verenleri; bazen kurtarıldığına teşekkür etmeyenleri; kurtuldu diye övünenleri tanıyacaksınız.

Öyküleri, topluma tutulmuş bir ayna gibi okuyacaksınız. Kurtarıcılara engel olan kemikleşmiş gelenekleri görecek, enkazdan kurtarılan yeğeni genç kız için “Bedenine erkek eli değdi, ölseydi keşke!” diyerek kurtarıcılara küfreden ihtiyara, harçlıklarını ortaya koyarak can kurtarmaya giden AKUT üyelerini parasız uçurmayan hava şirketlerine, iş eldiveninde indirim yapmayan esnafa kızacaksınız.

Aynı zamanda “Çaylar bizden!” diyen köy kahvecisine içten içe teşekkür edeceksiniz. “Enkazda dolarlarımız kaldı, çıkarırsanız paylaşıyoruz!” diyen pazarlıkçılara, köyünün bin yıllık ormanı yanarken evinden çıkmayan köylüye şaşırarak, Olimpos’ta Musa Dağı’nı yakan Kimera ile savaşırken, cehennemî ateşin susuz bırakıp kuruttuğu AKUT üyelerini ve gönüllüleri alkışlayacaksınız.

Doğru zamanda doğru yerde olmak yetmiyor. Doğru kişilerin, doğru zamanda, doğru yerde olması gerekiyor. Tanımış olmakla övündüğüm Yılmaz Sevgül ve arkadaşları ellerinden geldiğince doğru zamanda ve doğru yerde olmuşlardır.

KUBİLAY ERCENK

24 Mart 2013

GİRİŞ

Türkiye’de doğa sporlarının artışı 90’larda başlar. Bu coğrafi ve sosyal yaygınlığı sağlayan 2 etkeni vurgulayabiliriz: Gelişen dağ-yayla turizmi ve üniversitelerin spor seçeneklerini topluma tanıtmaları.

Doğa sporları, yapıldığı yer nedeniyle sporcu açısından bazı tehlikelere ve kazalara sebep olur. Dağların çekim gücüne kapılan, yükseklerde ruhsal dengenin çöküşünü arayan, bulan ve yaşayan insanlar çoğaldıkça, doğa sporlarının daha örgün ve kurumsal yapılması gerekir.

Kaza yerine ve kazazedeye ulaşmak, etkin ilkyardım uygulamak, kazazedeleri sağlık merkezine ulaştırmak, uzmanlık gerektiren yeni bir meslek hâline gelmiştir. Bu hizmet eskiden ordunun helikopter desteğiyle ve sınırlı sayıda deneyimli dağcılarımız tarafından verilirdi. Kaza yerine geç ulaşıldığı için yaşamını yitiren kazazedeler olurdu. Bu kazalarda görev alan dağcılardan biri olarak, ruhunu dağda bırakan cansız bedenleri, arkadaşlarımla, bilgi ve deneyimlerimiz elverdiğince aşağıya indirirdik. Kurtarma sırasında etkilenme, üzülme, acıma, sarsılma gibi duyguların uzmanlık becerilerimi engellediğini içten içe itiraf eder ve bu ikilemi nasıl aşarım diye kendimce çözümler arardım.

Yıl 1994, Bolkar Dağları'nda iki dağcı arkadaşımız kayıp. Zamanla acımasız bir yarış başlıyor, tüm tehlikeleri unutup onları arıyoruz. Arama çalışmalarımız onbeş gün sürüyor ama bulamıyoruz. Hayal kırıklığı ve burukluk içinde onları, çok sevdikleri dağlarda bırakıp geri dönüyoruz.

Sekiz ay sonra, Bolkar'ın karları su olup vadilere ulaşınca, biz de iki dağcıdan birinin cansız bedenine ulaşıyoruz ama diğer dağcımızı hiç bulamıyoruz. Bolkar onu göstermiyor bile. Dağcılık camiası olarak yeni bir sarsıntı yaşıyoruz; bu sarsıntı beraberinde yeni çözüm arayışları getiriyor. Daha uzman, daha donanımlı, daha yaygın ilk sivil arama-kurtarma örgütlenmesinin adımları atılıyor.

Aynı yıl, Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF) bünyesinde, rahmetli Tayfun Tercan'ın büyük çabalarıyla arama ve kurtarma alanında çok yetkin İngiliz ve İskoçyalı iki dağcı davet edildi. Bu uzmanlar belli aralıklarla Türkiye'ye gelerek bize yoğun ve sistemli bir eğitim verdiler. Türkiye'nin tüm tanınmış dağcıları bu kurslara katılıp arama-kurtarma alanında yetkinleştiler. TDF Başkanı Tayfun Tercan'ı 1995 yazında Kaçkar Dağları'nda talihsiz bir kaza sonucu kaybettik. Bu eğitimler, onun yerine gelen Ziya Mengencioğlu döneminde de devam etti.

Aynı zamanda Nasuh Mahruki ve Feridun Çelikmen'in öncülük ettiği sivil arama-kurtarma derneğinin kuruluş çalışmalarını izliyoruz. İstanbul'da TED Kulübü'nde benim de katıldığım bir toplantıda, kuruluşun dernek mi, vakıf mı olması gerektiği tartışılmıştı ama vakıf olsaydı 500 milyonluk bir mali yük söz konusu olacağı için dernek olmasında karar kılınmıştı.

Daha sonra 1996 yılında askerliği bitirip sivil hayata dönünce AKUT'un kuruluş sevincini yaşadım. AKUT'un bütün coğrafyalarda, tüm doğa şartlarında meydana gelebilecek kazalara zamanında müdahale edebileceğini, kendi iç dinamikleriyle büyüyüp gelişeceğini, hayat kurtarma görevinin bilinciyle Türkiye'de büyük bir boşluğu dolduracağını öngörebiliyorduk. Bu öngörümüz, kısa süre içinde doğrulandı. Uludağ'daki kaybolma olayında AKUT kendini kanıtladı ve "hayat kurtarma" kavramıyla birlikte anılır oldu.

1998 yılı Haziran'ında Adana-Ceyhan'daki depremde AKUT olarak enkaza koştuk. Depremi yeni bir müdahale, çalışma ve uzmanlık alanı gerektiren bir afet olduğunu gördükten sonra, deprem ve sel gibi doğal afetlerle ilgili sorumluluk almak gerektiğini hissettik. Hayat kurtarma sorumluluğumuz, bu bilinçle ve ihtiyaçlardan doğan taleple genişliyordu. Türkiye coğrafyasının % 97'sinde yaşanan ve yaşanacak deprem ve gerek kırsalda, gerek şehirde altyapı eksikliğinin neden olduğu sel felaketleri gerçeğiyle yüzleşince, arama-kurtarma alanını genişletmeye karar verdik. Eğitim ve uzmanlık çalışmalarımız başladı.

1999 yılı Mart'ında, Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü'nün desteğiyle, görevim nedeniyle bulunduğum Antalya'da AKUT'un ilk dış birimini kuruyoruz ve yönetimini ben üstleniyorum. Faaliyetlerimiz Antalya ile şehirlerde yayılmaya başlıyor. Toroslar'daki birkaç dağcı kurtarma operasyonu ile bu genişlemenin ne kadar gerekli olduğunu, önceleri "gücümüz dağlır" endişesiyle genişlemeye karşı olan İstanbul Merkez Yönetimi de görüyor ve benimsiyor.

17 Ağustos 1999 İzmit-Gölcük depreminin haberini alır almaz 14 kişilik bir ekiple deprem bölgesine gidiyoruz. Sekiz gün boyunca yoğun olarak arama-kurtarma çalışmalarına katılıyoruz. Antalya ekibi olarak sekiz insanı enkazdan çıkarıp hayata kavuşturuyoruz. Oradan Düzce-Kaynaşlı'ya geçip beş insanı da orada enkaz altından sağ çıkarıyoruz.

Marmara deprem bölgesindeki başarılı arama-kurtarma çalışmalarımız Antalya'nın yerel basını tarafından ilgiyle izleniyor ve AKUT Antalya birimi birçok kez haber oluyor. Antalya halkının ilgisini, takdir ve sevgisini, hak ettiğimizi kanıtlamak istiyoruz.

Bu desteğin yüklediği sorumluluk ve bilinçle 15 yılımızı, gece-gündüz, bayram-tatil demeden dağda-taşa hayat kurtararak geride bırakıyoruz. 15 yıl içinde 100'ün üzerinde arama ve kurtarma çalışması gerçekleştiriyoruz ve 100 insanı hayata döndürüyoruz. Ayrıca Toroslar'da yaşayan köylümüzün kayalarda sıkışıp kalan hayvanlarını kurtarıyoruz. Onların sevinci bizim sevincimiz oluyor.

AKUT olarak deneyimlerimizi kendi birimlerimize ve diğer kuruluşların bu alanda çalışan birimlerine aktarıyoruz. Dağ ve sel arama-kurtarma kursları, kampları açarak eğitim veriyoruz.

Okullara, resmi ve sivil kurumlara karşılık beklemeden, yılmınlık göstermeden gönüllü seminerler verdik; yurtdışında arama-kurtarma çalışmalarına katıldık ve bu alanda Türkiye'nin adını duyurduk. Bunları yaparken nedenini anlayamadığımız bazı engellerle karşılaştık. Karşılaştığımız bu engelleri, bize ihtiyaç duyan felaket mağduru insanları yalnız bırakmadan, gücümüz elverdiğince aşmakta kararlıyız.

Kitabımda okuyacağımız öyküler, AKUT'un kurulma gereğinin ve kararının ne kadar yerinde olduğunu kanıtlayan gerçek olaylardır.

Öykülerin kaynağını, birebir yaşadığım olaylar, operasyon raporları ve günü gününe tuttuğum notlarım oluşturuyor.

Kitabımda, sıkıştığı enkazın altında; kaybettiği yolda; girip de çıkamadığı sarp kayalıklarda; yalçın, yüksek kaya duvarlarında; yaralı olarak uçurum diplerinde kurtarılmayı bekleyen ve kurtarılan insanların gerçek öyküleri vardır. Bunlar, kurtarmanın onuru ile kurtulmanın sevincinin birbirine karıştığı öykülerdir, bunlar kurtulanların öyküleridir. Cansız bedenlere ulaştığımız, ne yazık ki yalnızca arama ile biten olayları, onlara saygımdan ötürü bu kitaba almadım. Kitabıma konu olan olaylarda yaşadıklarım, unutulmaması gereken, geçmişin silgisinden kurtardığım anılarımdır ve bana, benimle çalışan çok fedakâr arkadaşlarıma büyük bir birikim kazandırmıştır. Bu birikimi, bu işi gönüllü veya meslek olarak sürdürecekt insanlara aktarmayı bir görev sayıyorum.

ULUDAĞ'IN İKİ YÜZÜ

Şubat 1993

Kurtarılınca kurtarıcı oldum

Arama-kurtarmaya olan ilgimi, kurtarılmayı beklerken umutların söndüğü bir anda hayata yeniden dönmenin sınırsız sevincini yaşamış olmama bağlıyorum. 90'lı yılların başlangıcında bilgi, donanım ve deneyim eksikliği yaşıyorduk. O dönemde önce Doğan Palut, daha sonra ben ve yanımdaki dağcı arkadaşlarım, dayanma gücümüzün sonundayken kurtarıldık. Uludağ'ın Marmara'ya, medeniyete bakan güzel yüzünün nasıl bir anda değiştiğini yaşamış ve yaşamın soğuk, acımasız yüzünü görmüşken kurtarılmıştık. Sonraları bu “kurtarılmama”nın tadı ve sevincinin bana manevi bir borç yüklediğini hissettim. Bu borcu hiç bitmeyecek taksitlerle ödemek dürtüsüyle “kurtarmayı” bir yaşam ilkesi olarak benimsedim.

Korkulu deneyimden ders çıkarmak

Doğan Palut, Armağan İnci ve iki arkadaşıyla Uludağ'a tırmanıyor. Üç gün sonra, önceden bildirdikleri dönüş zamanı sona erince aşağıda, soru işaretleriyle dolu bir telaş başlıyor. Hava durumu, izledikleri yol ve donanımları üzerine ümitli, ümitsiz,

iyimser ve kötümser varsayımlar yürütülüyor. Özellikle son üç gündür Uludağ'da havanın fırtınalı olduğunu öğrenince iyimserlik yerini karamsarlığa bırakıyor.

Yıldız Teknik Üniversitesi Dağcılık Kulübü Başkanı Alper Sesli, o dönemin en deneyimli ve dayanıklı kurtarma ekibini kuruyor. Ekipte benim adımın da olduğunu öğreniyorum. Sekiz kişi vakit geçirmeden toplanıyoruz. Haberi aldığımız günün gecesi Bursa'ya, oradan hemen Uludağ'a çıkıyoruz. Heyecanlıyız. Karamsarlığımızı dillendirmiyoruz, birbirimizden gizliyoruz.

Kayakevi'nde sabahın erken saatlerinde yola çıkmaya hazırlanırken, kaybolan dağcılarımızın, onları aramaya çıkan jandarma ekibi tarafından kurtarıldıkları haberini alıyoruz. Gerginliğimizden kurtuluyoruz. Kurtarıldıkları için çok seviniyoruz. Öte yandan kurtarmanın gururu ve onurunu tadamadığımız duygusunu da benliğimizin çok derinlerinde hissediyoruz ama dillendirmeden bastırıyoruz.

Sonradan öğrendiğimize göre, Doğan ve arkadaşları o sabah havanın açılmasını fırsat bilerek hızla toparlanıyorlar ve mahsur kaldıkları sırt üzerinden volfram tesisine iniyorlar. Burada dinlenirken kendilerini kar küreme aracı (snowtrac) ile arayan jandarma ekibiyle karşılaşıyorlar ve araçla aşağıya indiriliyorlar.

Sonraları Doğan'la bu olayı en ince ayrıntılarına kadar konuşup dersler çıkarıyoruz. Fakat bir yıl sonra, korku dolu bu deneyimden hiç ders almamış gibi çok daha tehlikeli, yaşamakla yaşamamak arasındaki çizginin kopacak kadar inceldiği, daha acılı bir olay yaşıyoruz.

İlk gün: Havadan yana şanslıyız

Yıl 1993. Yıldız Teknik Üniversitesi Dağcılık Kulübü olarak her yıl yapılan kış temel eğitimimizi Uludağ'da Şubat'ın 19'unda başlamak üzere planlıyoruz. 19 Şubat sabahı 4 eğitmen, eğitim vereceğimiz 32 dağcı öğrencimizle açık ve güzel bir havada Kayakevi'nden, eğitim vereceğimiz bölgeye, volfram tesis-

lerine doğru yola çıkıyoruz. Öğleden önce ilk hedefimize ulaşıyoruz. Havadan yana şanslıyız. Volfram tesislerine yakın bir alana çadırli kampımızı kuruyoruz. Bu arada üşüttüğümü hissediyorum. Üzerimde bir kırgınlık var. Paçavra nezlesi mi acaba? Diğerlerinden gizlemeye çalışıyorum. Aynı gün, buzlu zeminde yürüme, olası kaymalarda kazma ve krampon kullanımı konularında hava kararına kadar eğitim yapıyoruz. Hava karınca hepimiz çadırlarımıza dönüyoruz. Yemekler hazırlanıyor, sohbetler ediliyor, şakalar yapıyor, günün getirdikleri-götürdükleri konuşuluyor. Morallerimiz yerinde, kendimizi güvende hissediyoruz. Ancak kırgınlığım artıyor. Çadırdaki kalamaya-çağımı anlıyorum ve kendime bir kar mağarası yapıyorum. İçine girip yerleştiğim sırada Atilla Ulaş ve Levent Yıldırım geliyorlar, hasta hâlimle mağarada kalmamın doğru olmadığını belirtiyorlar. Korunaklı volfram tesislerine geçip geceyi orada, sobalı bir odada geçirmemde ısrar ediyorlar. Durumumun kötüleşmesinin tüm gruba engel olacağı düşüncesiyle ikna oluyorum. Levent ve Atilla ile tesislere gidip yerleşiyoruz.

Kendimi çok dirençsiz hissediyorum. Kampın sorumluluğunu, güvendiğim deneyimli eğitmen arkadaşlarım Doğan Palut, Recep İnce ve Atilla Ulaş üstleniyorlar. Ben de bu güven duygusu içinde, hastalığın verdiği yarı baygınlıkla ilk bulduğum yerde uyku tulumunun içine girip uyuyorum. Bir ara Atilla beni uyandırıyor ve sıcak bir kap yemek veriyor. Yemeği yedikten sonra tekrar derin bir uykuya dalıyorum.

20 Şubat sabahı erkenden uyanıyorum. Havanın sakin ve güzel, kampta her şeyin yolunda olduğunu düşünmek, hasta olarak geçirdiğim geceyi unutturuyor. İyimserim. Kamp ve eğitim alanını gözden geçirirken “verimli bir eğitim günü olacak” diye mırıldanıyorum.

Rüzgârın önüne düşmüş bulutlar

Doğan'ın çadırında o gün vereceğimiz eğitim planını görüşüyoruz. Öğlene kadar malzemeleri ve donanımları uygun olanları, volfram tesislerinin üzerindeki sırt rotasından Keşiş Tepe'ye

tırmandırıp geri getirecektik. Böylece öğrencilerden kazması ve kramponu olanlar uygulamalı eğitimi tamamlamış olacaklardı. Doğan ve ben Keşiş Tepe uygulaması bitince gruptan ayrılacak, Uludağ'ın ana zirvesine çıkacak ve muhtemelen bir gece daha dağda kalacaktık. Keşiş Tepe'ye tırmanıp geri dönen grubu da öğretmenlerimiz Atilla ve Recep, önce kampta kalan gruba buluşturacak ve sonra tüm grubu Kayakevi'ne götürecektirdi. Orada bekleyen otobüslerle İstanbul'a dönelecekti. Öngörümüze göre bu plan, Doğan ile benim zirve yolunda veya dönerken bir gece daha dağda kalmamızı gerektirdiğinden, biz İstanbul'a gruba değil, daha sonra dönecektik.

Planı gruba açıklıyoruz. Keşiş Tepe'ye çıkacak olan donanımlı grup, öğretmenler hariç 14 öğrenciden oluşuyor. Malzemesi olup da bu gruba katılmak istemeyenler de vardı. Çalışma ilkelerimize uygun olarak kimseye, katılmayı dayatacak bir davranışta bulunmuyoruz. Katılmama nedenleri kendilerince geçerlidir diye düşünüyoruz. Tırmanacak olanlar kahvaltılarını yapıyor, gözle görünür bir heyecanla hazırlıklara başlıyorlar. Gözüm ara sıra yukarıya, zirveleri birleştiren çizgiye takılıyor. Rüzgârın önüne düşmüş bulutların güneyden kuzeye akışı, bu akışın hızı beni biraz kaygılandırıyor. Rüzgârın çok şiddetli olmasının, havanın tehlikeli biçimde bozacağı anlamına gelmeyeceğini düşünüyorum. "Bugün iyimserliğimi korumam gerekiyor" diye düşünüyorum.

Keşiş Tepe heyecanı

Üç öğretmen arkadaşım, ben ve 14 dağcı adayımız tırmanmaya başlıyoruz. Volfram tesislerinin üstünden dik yükselen rotaya giriyoruz. Kar zemini yumuşak, bizi taşıyor; bata çıka yürümeye başlıyoruz. Keşiş Tepe'ye doğru ilerleyen 6 bayan (kız öğrenciler yaşları 18-22 arası) ve 12 erkekten oluşan grubumuzun kondisyon ve yürüyüş temposunun iyi olduğunu görüyorum. Eğimin dikleştiği yerlerde rüzgâr karı silmiş. Böyle yerlerde buzlanmanın doğuracağı kayma, sürüklenme tehlikeleri nedeniyle grubu uyarmamız gerekiyordu. Sırt çizgisinden bi-

ze doğru olan 10 metrelik bölümde rüzgârın yığıntı yaptığı kar kütlesi önemümü kesiyor. Bu, bizim “korniş” adını verdiğimiz, alt tarafı tamamen buz tutmuş, 90 dereceye yakın dik bir kar yığıntısıydı. Bu bölümün tehlikelerini hesaplıyorum ve Recep’e, tırmanın grup için burada bitirilmesini öneriyorum. Çıkış ve özellikle de iniş için bu bölümün çok tehlikeli olacağını vurguluyorum, geri dönmeleri gerektiğini söylüyorum. Doğan da bu düşüncemi paylaşıyor.

Recep “Siz Doğan ile bu kornişi nasıl olsa yarıp geçmeyecek misiniz?” diye soruyor. “Evet, bir yolunu bulup geçeceğiz” diye yanıtlıyorum. “O halde biz de sizin açtığınız izden tırmanır, geçeriz” deyince gruba bu heyecanı tattırarak istediğini anlıyorum. Bunun tehlikeye yol açacağı dürtüsüyle bir kez daha onu bu niyetinden vazgeçirmeye çalışıyorum ve böyle bir yerde çıkışın değil, bu korniş ve devamındaki buzlu alandan inişin büyük sorun yaratacağını söylüyorum. Recep dayatıyor ve beni, endişelerimin yersiz olduğuna inandırmaya çalışıyor. Direncim azalıyor ve engel olamayacağımı anlıyorum. Recep’in de benim kadar deneyimli olduğunu düşünerek, bu tehlikeli girişime karşı koymanın verdiği sıkıntıyı kendimce azaltmaya çalışıyorum.

Rüzgârın kamçısı

Önde uzun süre boğuşuktan sonra kar kornişini yarıp sırta ulaşıyorum. Benim açtığım izden grubun tümü rahatlıkla sırta çıkıyor. Recep’e, zirvede fazla oyalanmamalarını, zirveye çıktıktan sonra hemen aşağıya inmeleri gerektiğini söyleyerek, başarılar diliyorum. Recep ve Atilla grubun sorumluluğunu üstleniyorlar. Doğan ve ben gruptan ayrıldıktan sonra sırt rotasından hızla, ana zirveye ulaşmak üzere doğuya doğru yol alıyoruz. Güneyden kuzeye esen sert rüzgârın yavaşlattığı adımlarımızla yaklaşık 25-30 dakika yürüyoruz. Bir ara, rüzgârın etkisiyle omuzlarımin arasına gömdüğüm başımı kaldırıyorum. Görüş 3 metreden de az! Uludağ soğuk, acımasız yüzünü gösteriyor ve “Ne işiniz var burada?” der gibi rüzgârıyla tüm bedenimizi durmadan kamçılıyor.